

# Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/242290,Znicze-pamieci-w-78-rocznice-smierci-rtm-Witolda-Pileckiego.html>

26.05.2026, 00:11

## Znicze pamięci w 78. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego

25.05.2026



W rocznicę zamordowania z wyroku komunistycznego sądu w więzieniu na warszawskim Mokotowie rtm. Witolda Pileckiego - w całym kraju zapłonęły znicze pamięci. W Krakowie o 21.30 - w godzinę śmierci bohatera odbyła się patriotyczna uroczystość pod jego popiersiem w parku Jordana. Światła zapłonęły również w innych miejscach w Małopolsce związanych z Rotmistrzem: Nielepicach, Alwerni, Oświęcimiu, Tyńcu, Nowym Wiśniczu, Bochni.

W parku Jordana hołd rotmistrzowi złożył dyrektor oddziału IPN dr hab. Filip Musiał oraz Cecylia Radoń jego zastępca wraz z mieszkańcami Krakowa oraz przedstawicielami środowisk patriotycznych i wojska.

Wcześniej dr hab. Musiał zapalił znicz pod głazem upamiętniającym rtm. Witolda Pileckiego w parku jego imienia w Nielepicach. Na krótkiej uroczystości obecny był sołtys Stanisław Dam z mieszkańcami oraz przedstawiciele 11 Małopolskiej Brygady Obrony Terytorialnej.

W Alwerni, gdzie w Pilecki schronił się 28 kwietnia 1943 r., zapalono znicze pod tablicą na ścianie klasztoru bernardynów.

Znicz pamięci zapłonął także pod pomnikiem rtm. Pileckiego - patrona Małopolskiej Uczelni Państwowej w Oświęcimiu. Szkoła wyższa zajmuje m.in. budynek, do którego 14 czerwca 1940 r. Niemcy przywieźli pierwszy masowy transport więźniów do KL Auschwitz - 728 Polaków, m.in. członków niepodległościowej konspiracji oraz osoby aresztowane w obławach i łapankach. Dyrektorowi Musiałowi towarzyszył prorektor uczelni dr Radosław Folga oraz

reprezentacja Małopolskiego Klubu Rekreacji i Turystyki Konnej imienia 21 Pułku Ułanów Nadwiślańskich, którzy obecni byli również w Alwerni.

W godzinach przedpołudniowych Cecylia Radoń, zastępca dyrektora Oddziału IPN w Krakowie odwiedziła trzy miejsca, w których upamiętniono rtm. Witolda Pileckiego. Znicz zapłonął pod tablicą przy domu, w którym rotmistrz ukrył się podczas ucieczki z Auschwitz. Schronienia wtedy udzieliła mu oraz jego towarzyszom rodzina Mazurkiewiczów, których potomkowie byli obecni podczas krótkiej uroczystości. Pamięć Witolda Pileckiego uczciliśmy także wraz z bocheńskim zastępcą burmistrza Filipem Pachem oraz przy tablicy na Rynku w Bochni. W tych dwóch lokalizacjach znicze złożyły również reprezentacje 11 Małopolskiej Brygady Obrony Terytorialnej.

Następnie dyrektor Radoń złożyła znicz pod tablicą przy dworku Koryznówka w Nowym Wiśniczu (obecnie remontowanym Muzeum Pamiątek po Janie Matejce), gdzie nadal można zobaczyć stodołę, w której Witold Pilecki sypiał, ukrywając się na terenie dworku przez kilka tygodni.



Znicze pamięci w 78. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)



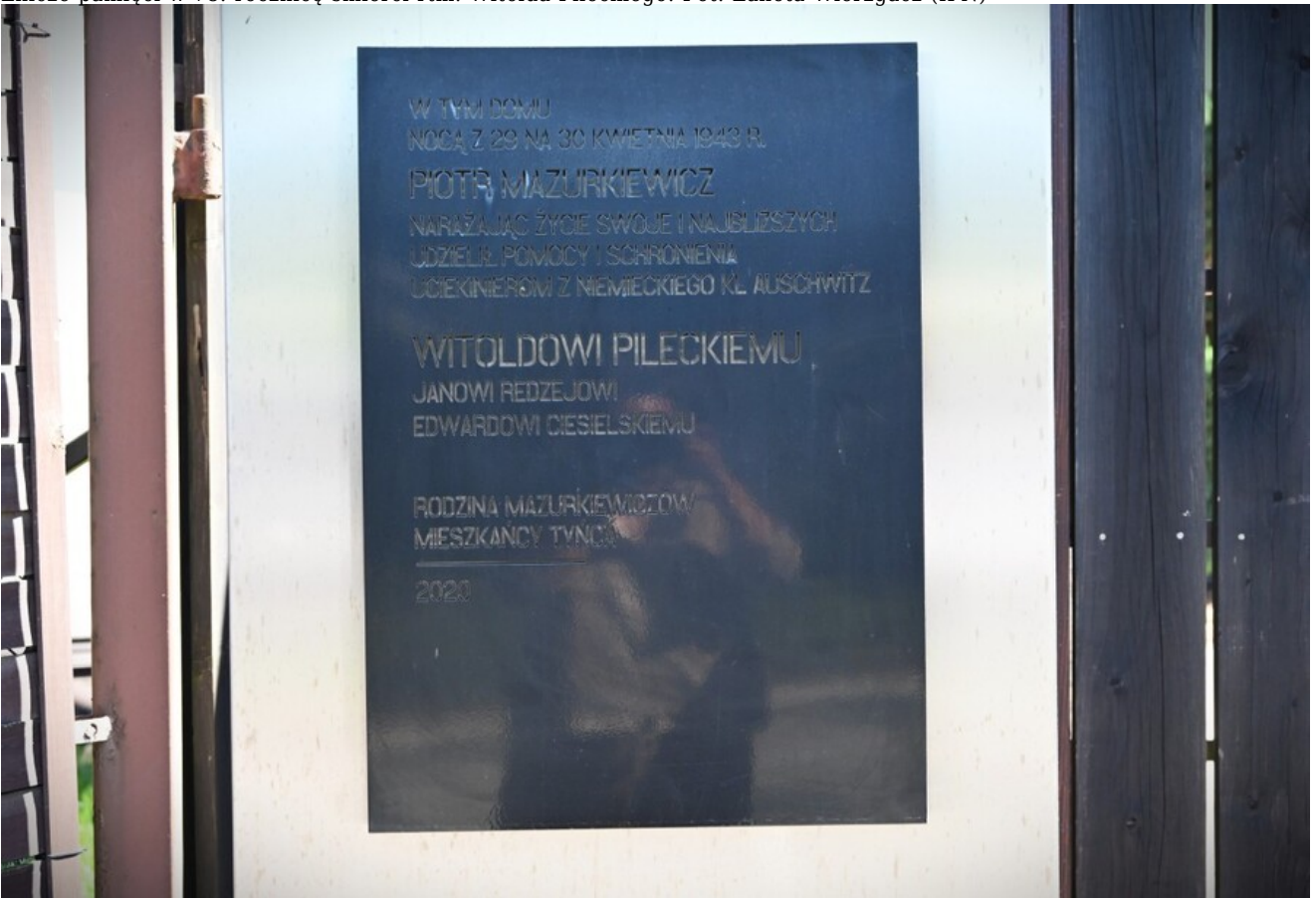
Znicze pamięci w 78. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)



Znicze pamięci w 78. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)



Znicze pamięci w 78. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)



Znicze pamięci w 78. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)



Znicze pamięci w 78. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)



Znicze pamięci w 78. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)



Znicze pamięci w 78. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)



Znicze pamięci w 78. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)



Znicze pamięci w 78. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)



Znicze pamięci w 78. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)



Znicze pamięci w 78. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)



Znicze pamięci w 78. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)



Znicze pamięci w 78. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)



Znicze pamięci w 78. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)



Znicze pamięci w 78. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego. Fot. Zaneta Wierzgacz (IPN)



Znicze pamięci w 78. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego. Fot. Zaneta Wierzgacz (IPN)



Znicze pamięci w 78. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego. Fot. Zaneta Wierzgacz (IPN)

## Rotmistrz Witold Pilecki

25 maja 1948 r. o godz. 21.30 komuniści zabili jednego z najdzielniejszych obrońców Niepodległej. Żołnierza Armii Krajowej, organizatora ruchu oporu w niemieckim obozie koncentracyjnym KL Auschwitz, uczestnika powstania warszawskiego.

Służbę Polsce rozpoczął w czasie wojny z bolszewikami w 1920 r. Walczył podczas kampanii wrześniowej 1939 r., a następnie w strukturach Polskiego Państwa Podziemnego. W 1940 r., wykonując misję zleconą przez dowództwo ZWZ, dobrowolnie poddał się aresztowaniu i wywózce do niemieckiego obozu koncentracyjnego KL Auschwitz, by zdobyć informacje o zbrodniach Niemców i zorganizować konspirację niepodległościową. Na skutek zagrożenia dekonspiracją podjął decyzję o ucieczce, którą udało mu się szczęśliwie przeprowadzić.

W 1944 r. walczył w powstaniu warszawskim, w zgrupowaniu Chrobry II. Od 1945 r. służył w 2. Korpusie Polskim we Włoszech, skąd - decyzją gen. Władysława Andersa - wrócił do Polski, by odtworzyć rozbite po działaniach wojennych struktury wywiadowcze, działające dla Rządu RP na Uchodźstwie. Został aresztowany w maju 1947 r., osadzony w areszcie śledczym przy ul. Rakowieckiej w Warszawie i poddany okrutnemu śledztwu. Mimo tortur do końca zachował żołnierską postawę. Pozostał wierny dewizie: Bóg, Honor, Ojczyzna.

Pokazowy proces przed komunistycznym sądem trwał dwa tygodnie. Rtm. Pilecki i jego podwładni zostali skazani za „szpiegostwo”. Orzeczono trzy kary śmierci i kilka długoletniego więzienia. Ostatecznie Tadeuszowi Płużańskiemu i Marii Szelągowskiej kary śmierci zamieniono na dożywotnie więzienie. Rtm. Pilecki został zamordowany strzałem w potylicę, wieczorem 25 maja 1948 r. Ciało złożono w nieoznaczonym miejscu na warszawskich Powązkach.

Przed II wojną światową Witold Pilecki gospodarował w rodzinnym majątku w Sukurczach.

Organizował pomoc społeczną, kółka rolnicze i kursy przysposobienia wojskowego. Założył rodzinę. Rozwijał zdolności artystyczne: rysował, malował, pisał wiersze...

Do 1989 r. wszelkie informacje o dokonaniach i losie Witolda Pileckiego podlegały w PRL ścisłej cenzurze. W lipcu 2006 r. prezydent Lech Kaczyński, w uznaniu zasług Witolda Pileckiego i jego oddania sprawom ojczyzny, odznaczył go pośmiertnie Orderem Orła Białego. W 2013 r. został pośmiertnie awansowany na pułkownika.

## Znicze pamięci w całym kraju

- Alwernia, Klasztor oo. Bernardynów, pod tablicą pamiątkową o godz. 18.35
- Białystok, XI LO im. rtm. W. Pileckiego przy ul. A. Grotgера 9, w którym znajduje się miejsce upamiętnienia patrona szkoły
- Bochnia (woj. małopolskie), Rynek 2, tablica pamięci, godz. 11.30
- Bydgoszcz, ul. Witolda Pileckiego
- Chorzów-Batory, przy Dębie Pamięci „Witold”, znajdującym się na skwerze imienia rtm. Witolda Pileckiego
- Częstochowa, al. Wolności 33 – tablica poświęcona rtm. Witoldowi Pileckiemu
- Elbląg, skwer im. rtm. Witolda Pileckiego
- Gdańsk, pomnik rtm. W. Pileckiego obok Muzeum II Wojny Światowej
- Głogów
  - 18:00 Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa na os. Krzepów, uroczysta msza święta w intencji W. Pileckiego
  - 19:00 spotkanie w Głogowskiej Alei Pamięci przy popiersiu Rotmistrza
- Goleniów, pomniki rtm. W. Pileckiego
- Gorzów Wlkp., pomnik rtm. Witolda Pileckiego skwer przy ul. Władysława Jagiełły w Gorzowie Wlkp.
- Gościeszowice (gm. Niegosławice), odsłonięcie upamiętnienia rtm. W. Pileckiego (21 maja 2025 r.)
- Grudziądz, przy pomniku rtm. Witolda Pileckiego
- Inowrocław, przy ul. rtm. Witolda Pileckiego
- Iwonicz (woj. podkarpackie), Zespół Szkół im. rtm. Witolda Pileckiego pod tablicą upamiętniającą oraz muralem
- Jordanów Śląski, skwer przy ul. Wrocławskiej obok Urzędu Gminy, pomnik poświęcony „Polakom, którzy zginęli w obronie Ojczyzny”
- Jodłówka (woj. małopolskie), tablica pamięci rtm. Witolda Pileckiego w Publicznej Szkole Podstawowej im. rtm. Witolda Pileckiego (28 maja 2026 r.)
- Katowice, tablica poświęcona rtm. Witoldowi Pileckiemu na skwerze im. rtm. Witolda Pileckiego
- Kierz Niedźwiedzi, pod tablicą pamiątkową przed budynkiem Szkoły Podstawowej im. rtm. Witolda Pileckiego
- Koszalin, pomnik rtm. Witolda Pileckiego przy ul. Rotmistrza Witolda Pileckiego 8 w Koszalinie
- Kraków, pod popiersiem rtm. Witolda Pileckiego w Galerii Wielkich Polaków XX wieku, w parku Jordana o godz. 21.30
- Krasocin, pod tablicą pamiątkową znajdującą się w budynku Zespołu Placówek Oświatowych im. rtm. Witolda Pileckiego w Krasocinie
- Lublin, Zamek Lubelski
- Łagiewniki (woj. dolnośląskie), pomnik przy placu pomiędzy ulicami Kłodzką i Nadrzeczną
- Łódź, Pomnik Ofiar Komunizmu
- Malbork, Plac Słowiański przy malborskich mostach

- Nielepiece (woj. małopolskie), Park im. rtm. Witolda Pileckiego, godz. 17.40
  - Nowy Wiśnicz (woj. małopolskie), Dworek w Koryznówce, godz. 12.00
  - Oleśnica, pomnik przy gminnej hali sportowej przy ul. Wileńskiej
  - Olsztynek, tablica pamięci przy Szkole Podstawowej nr 2 im. rtm. Witolda Pileckiego przy ul. Ostródzkiej 2
  - Opole, pomnik rtm. Witolda Pileckiego przy ul. rtm. Witolda Pileckiego
  - Oświęcim, pomnik przy Małopolskiej Uczelni Państwowej im. rtm. Witolda Pileckiego, godz. 19.30
  - Poznań, w podcieniach dziedzińca klasztoru dominikanów, pod tablicą upamiętniającą rtm. Pileckiego
  - Radom, pod tablicą upamiętniającą rtm. Witolda Pileckiego umieszczoną na budynku Zespołu Szkół Samochodowych w Radomiu, który jest patronem tej szkoły.
  - Rzeszów, pod tablicą pamięci na Osiedlu Franciszka Kotuli przy Rondzie im. rtm. Witolda Pileckiego
  - Szczecin, pod tablicą upamiętniającą rtm. W. Pileckiego na gmachu Technikum Ekonomicznego w Szczecinie im. rtm. Witolda Pileckiego
  - Śrem, Park Śremskich Odlewników, pod pomnikiem rtm. Witolda Pileckiego
  - Tyniec (woj. małopolskie), ul. Bogucianka 83, pod tablicą pamiątkową o godz. 10.30
  - Warszawa, Powązki Wojskowe, symboliczny grób rtm. Witolda Pileckiego w „Kwaterze na łączce”
  - Warszawa, pomnik rtm. Witolda Pileckiego przy Alei Wojska Polskiego na warszawskim Żoliborzu
  - Warszawa, Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL
- 23.05.2025, sobota
- 10.30 spacer historyczny po Warszawie śladami rtm. Witolda Pileckiego - prowadzi Jarosław Wróblewski
  - 13.00 wykład dr Ireny Kozimali „W jakich strukturach działał Witold Pilecki po wojnie, czyli wywiad polski na Zachodzie 1945-1949”
  - 10.00, 12.00, 14.00, 16.00 zwiedzanie z przewodnikiem ze szczególnym uwzględnieniem historii rtm. Witolda Pileckiego
- 24.05.2025, niedziela
- 10.00-17.00 zwiedzanie z przewodnikiem ze szczególnym uwzględnieniem historii rtm. Witolda Pileckiego (ostatnie wejście o godz. 16.00)
- 25.05.2025, poniedziałek
- 12.00 Apel Pamięci oraz ceremonia złożenia wieńców pod tablicą poświęconą pamięci Witolda Pileckiego
  - po uroczystości zwiedzanie Muzeum dla gości
  - 17.00 pokaz tryptyku filmów „Sądy ściśle jawne” oraz dyskusja, którą poprowadzi red. Rafał Dudkiewicz z udziałem: prof. Krzysztofa Szwaagrzyka, dr. Bartosza Kapuściaka i sędziów Sądu Najwyższego (Centralny Przystanek Historia, ul. Marszałkowska 107)
  - 20.00 msza św.
  - po mszy przemarsz ze zniczami pod Ścianę Śmierci
  - 21.30 uroczystości upamiętniające rotmistrza Witolda Pileckiego w godzinie śmierci
- Wydarzeniom towarzyszy wystawa zewnętrzna: „Witold Pilecki” (z cyklu „Biografie elementarne IPN”)
- Wieluń (woj. łódzkie), przy popiersiu w parku im. rtm. Witolda Pileckiego
  - Wrocław, pomnik przy Promenadzie Staromiejskiej
  - Żeleźnikowa Wielka, Parafia św. Michała Archanioła (modlitwa o godz. 21.00), następnie zapalenie zniczy, godz. 21.30 (organizator Fundacja „Osądź mnie Boże”)
  - Żyżnów (woj. podkarpackie), Szkoła Podstawowa im. rtm. Witolda Pileckiego, tablica

upamiętniająca

[Filip Musiał dyr. Oddziału IPN Kraków - Zapal znicz pamięci \(mp3, 2.35 MB\)](#)

---

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kraków

Kraków

Relacja